

Voorzitter zijn van een adviesraad: droombaan, pittige klus of iets daar tussenin? Feit is dat de voorzitter een belangrijke rol vervult binnen de adviesraad. Hij of zij moet zorgen voor het 'goede gesprek' tussen de leden om uiteindelijk met een bruikbaar advies richting de gemeente te komen. Wat moet je in huis hebben om een goede voorzitter te kunnen zijn? Wat is je rol naar de gemeente toe? Hoe merk je dat je onafhankelijk bent, of juist niet? In deze reeks laten we 9 voorzitters aan het woord, die allemaal op een heel eigen manier invulling geven aan het voorzitterschap. Vaak met veel plezier, met soms ook met de nodige zweetdruppels...

INTERVIEWREEKS: VOORZITTERSCHAP

Freke van der Esch
Voorzitter Adviesraad Sociaal
Domein Best

‘Een voorzitter moet een
helikopterview hebben’

Freke van der Esch (63) is altijd werkzaam geweest in het sociaal domein op het gebied van gezondheid. “Ik was niet van plan voorzitter van een adviesraad te worden. Ik heb mij toch beschikbaar gesteld, omdat de oude voorzitter wegging. Ik doe het nu anderhalf jaar.”

Met een niets verhullende toespraak in de raadsvergadering van juni stond de Adviesraad in Best in een klap op de kaart: “Gemeente: we zijn als adviesraad nu ruim een jaar actief. Een jaar zwemmen en zoeken zonder gids die ons hielp het juiste pad te vinden. Een ding is voor ons duidelijk: wij willen niet als mosterd na de maaltijd met ons advies komen. Wat wij vooral missen in uw integrale notitie sociaal domein, is de uitvoering. Hoe krijgen praktische stappen, tussendoelen, budgetten, tijdspad en betrokken partijen een gezicht? Wat gaan de burgers ervan merken? Zie de nota als een beschrijving waar we over, zeg vier jaar willen zijn. Zie dat als een mooie vakantiebestemming. Als echter onduidelijk is waar dat is, hoe je er kunt komen, wat het budget is, hoeveel tijd er is, welke hulpmiddelen en vaardigheden nodig zijn om er te komen en een goede

gids ontbreekt, komen we gezamenlijk nooit in dat beloofde land. Gemeente, neem de regie in een plan van aanpak! Geef de weg aan, durf u kwetsbaar op te stellen, maar vooral: neem burgers serieus, luister naar ze en geef eerlijke antwoorden. Dit vraagt van iedereen andere vaardigheden. Tijd alleen is niet voldoende: het gaat om de mind set, een andere mentaliteit.”

“We hebben dit negatieve advies gegeven, omdat er helemaal geen plan van aanpak lag bij de notitie. Onze toespraak is ontvangen als opbouwende kritiek. De gemeente worstelt er mee hoe ze klantgerichter moet werken”, zegt Freke van der Esch.”

Zoeken

Het was in het begin, zacht gezegd, nogal zoeken voor de raad. Geen contact en overleg met de gemeente, met als enige kennis drie wetten - Wmo, Jeugdwet en Participatiewet - waar ze wat van moesten vinden. Een bijscholing bij de Koepel Adviesraden Sociaal Domein hielp ze begin 2019 hun weg te vinden. “Het gaat niet om die papieren wetten, dat gevoel had ik al, maar om het inwonersperspectief. Wat merken Bestenaren van het nieuwe beleid en worden ze gehoord als het niet loopt? Het is onze taak met een brede blik naar het sociaal domein te kijken en hun stem te verwoorden.”

"Een jaar zwemmen en zoeken zonder gids"

Voorwaarde

Een andere reden dat het begon te lopen was de komst, ook in januari, van een deskundige gemeentelijke contactambtenaar. “Een cruciale voorwaarde om goed te kunnen functioneren, want hierdoor krijg je een ingang bij de gemeente. Zij is heel open en neemt deel aan onze vergaderingen, maar vertrekt als we een advies bespreken. Ze vindt dat we een betere toegang tot het gemeentehuis en de ambtenaren moeten krijgen. Daarom heeft ze voor ons officiële adviesbrieven gemaakt.”

Frustraties spuien

Langzamerhand begint de adviesraad van Best vorm te krijgen. Om meer een team te worden, organiseerden ze in september een ‘ochtend op de hei’. “We hebben nu duidelijker waar we naartoe willen. We moeten het met plezier doen en blijven doen. Iedereen kon ook zijn frustraties spuien. Belangrijkste vragen: waar staan we voor? Wat zijn onze prioriteiten en waar lopen we tegenaan? Om meer samenhang te krijgen, gaan we per 2020 organisatorisch het een en ander veranderen. Als werkgroepen komen we dan een keer per maand op dezelfde dag en hetzelfde tijdstip bij elkaar. Zo hopen we op meer kruisbestuiving. De manier van vergaderen met de hele adviesraad is hetzelfde gebleven. We zijn door die dag dichterbij elkaar gekomen en meer een team geworden. Ja, we zijn nog volop in ontwikkeling.”

"Cruciale voorwaarde: een goede gemeentelijk contactambtenaar"

Inhoud

Op de hei werd ook duidelijk dat iedereen meer inhoudelijk bezig wil zijn. “We willen niet alleen gevraagde adviezen geven, reageren op de gemeentelijke stukken die al geschreven zijn. We willen van de Bestenaren horen hoe zij het beleid van de gemeente ervaren. Aan die inhoudelijke vraag komen we nu niet toe. Zo gauw dat duidelijk wordt, gaan we ook ongevraagde adviezen geven. We zijn bezig een lijst op te stellen met criteria waaraan onze (gevraagde) adviezen moeten voldoen.”

Participatie

Een volgende stap is welke onderwerpen aan te pakken. “We gaven onder andere gevraagd advies over de kinderopvang, de voorschoolse educatie en de sociaal medische indicatie. Als het gaat om ongevraagde adviezen, ligt het accent op participatie in de brede zin van het woord. We vinden het prima dat mensen meer hun netwerk moeten gebruiken, maar we hebben extra zorgen om diegenen die vrijwel geen netwerk hebben. Dat zijn veelal de sociaal zwakkeren. Daarover hebben we binnenkort een rondetafelgesprek met organisaties in het sociaal domein. Een van de vragen: hoe komen we in contact met juist deze groep in de samenleving? Een volgende stap is om met inwoners zelf in gesprek te gaan over het onderwerp ‘meedoen’.”

Helikopterview

“Het leukste van het voorzitterschap? De raad goed op gang krijgen, ieders kwaliteit tot zijn recht laten komen en door de gemeente serieus genomen worden. Een voorzitter moet een helikopterview hebben, sensitief zijn voor organisaties en mensen. Ik maak ook de agenda, een extern bureau verzorgt de notulen. Naast het inhoudelijke is ook het persoonlijke belangrijk. Ik luister goed naar iedereen. Ik geef soms wel mijn mening, maar de meerderheid beslist.”

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid van gemeente en belangenorganisaties staat voor Van der Esch voorop: “Je moet er voor zorgen dat je als raad je eigen advies geeft en niet vanuit een bepaald perspectief van een belangengroep. Als voorzitter wil ik daarop toezien.”

De Adviesraad in Best heeft elf leden. De vergoeding van de leden is 767,25 euro per jaar, van de voorzitter 1287,75 euro per jaar. Het budget voor scholing en andere onkosten bedraagt 4.600 euro. De onkosten voor secretariële ondersteuning betaalt de gemeente, net zoals de kosten voor het lidmaatschap van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein. Best heeft ruim 29.000 inwoners.
<https://asdb.nl/adviesraad>